

Welke trends en uitdagingen
komen op de sector af?
Over welke competenties moeten werknemers
in PC 319.01 over 5 tot 10 jaar beschikken?

KLAAR VOOR DE TOEKOMST?

Vlaams Instituut voor
vorming en opleiding
in de social profit

SOCIAAL FONDS VOOR DE
VLAAMSE OPVOEDINGS- EN
HUISVESTINGSINRICHTINGEN

Een kwalitatief onderzoek naar toekomstige
competentienoden binnen de sector van
Vlaamse Opvoedings- en Huisvestingsinrichtingen
en -diensten (PC 319.01)

De sector is in beweging! Organisaties zien heel wat uitdagingen op zich af komen. Vele vragen dienen zich dan ook aan: Welke ontwikkelingen staan ons de volgende jaren precies te wachten? Wat betekenen deze voor de werknemers en de organisaties binnen de sector? Welke competenties hebben we in de toekomst nodig?

Voor het Sociaal Fonds voor de Vlaamse Opvoedings- en Huisvestingsinrichtingen en -diensten (VOHI) en VIVO aanleiding voor een onderzoek.

Dit werd uitgevoerd door het HIVA in samenwerking met VIVO vzw. De studie kaderde in het ESF-project VLAMT- Vlaams Arbeidsmarktonderzoek van de Toekomst. Op diverse manieren (workshop, bedrijfsbezoeken, websurvey, ...) werd de sector geconsulteerd. Het onderzoek liep van 1 januari 2013 tot 31 maart 2014.

Het Sociaal Fonds VOHI is een fonds voor bestaanszekerheid. Werkgevers- en werknemersorganisaties beheren er gezamenlijk financiële middelen om voor de sector initiatieven te nemen inzake vorming of werkgelegenheid van risicogroepen. Daarvoor wordt 0,10% van de brutoloonmassa van de sector aan het Fonds toevertrouwd.

VIVO vzw is het sectoraal opleidingsinstituut voor de social-profitsectoren. Het is een koepelorganisatie die de belangen behartigt van vele Vlaamse en federale subsectoren, waaronder deze van PC 319.01. Met veelzijdige acties zetten zij in op het toe leiden van potentiële werknemers naar de sector en op het versterken van de huidige werknemers en organisaties.

Ook benieuwd naar het resultaat?

We schetsen achtereenvolgens de beleidswijzigingen die de sector tot beweging dwingen, de trends en uitdagingen zoals die door de sector worden aangevoeld en de impact die deze zullen hebben op de competenties van de medewerkers.

De sector van de Opvoedings- en Huisvestingsinrichtingen en -diensten van de Vlaamse gemeenschap (PC 319.01) omvat een brede waaier van organisaties die instaan voor de zorg, begeleiding en ondersteuning van verschillende doelgroepen (kinderen, gehandicapten, jongeren, ouders, ouderen, gezinnen, ...). Concreet gaat het om organisaties uit:

- Gehandicaptenzorg
- Bijzondere jeugdzorg
- Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG's)
- Centra voor integrale gezinszorg (CIG's)
- Autonome Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW's)
- Sociale verhuurkantoren en de huurdersbonden

Een sector in verandering

Recente beleidsbeslissingen zorgen voor koerswijzigingen in de sector.

Perspectief 2020, een nieuw perspectief voor de gehandicaptenzorg

- versterken van participatie, zelfstandigheid en inclusie van de doelgroep;
- zorg wordt vraaggestuurd: door persoonsvolgende financiering komt de regie van de zorg en de financiering bij de gebruiker zelf te liggen;
- het bieden van zorggarantie: voldoende middelen voor cliënten met de grootste ondersteuningsnood en voldoende rechtstreeks toegankelijke hulpverlening voor de anderen.

Toegangspoort Integrale jeugdhulp

- één aanspreekpunt voor elke jongere ;
- verregaande samenwerking tussen alle sectoren betrokken bij de jeugdhulp;
- de jongeren (en hun naaste omgeving) staan centraal;
- meer inclusief en participatief werken.

Schaalvergroting CAW's

- fusioneersoperatie waarbij het aantal CAW's in Vlaanderen en Brussel herleid werd tot 11;
- bijkomende opdrachten toegevoegd aan de dienstverlening vanuit de CAW's: schuldbemiddeling, verruiming van de doelgroepen, hulplijn rond kindermishandeling, ...

Verwachte trends en evoluties

Het gewijzigde beleid en de veranderingen in de samenleving zorgen voor evoluties in de zorg. De sector ziet volgende uitdagingen op zich afkomen:

Effecten van de beleidswijzigingen

- meer vraaggestuurd werken, meer flexibiliteit en zorg op maat;
- meer contextgericht en emancipatorisch werken;
- meer samenwerken/netwerken, zowel binnen als tussen organisaties en over verschillende zorgdomeinen heen;
- meer regels, meer administratie, meer ICT;
- verdere 'vermarkting' en toenemende concurrentie;
- meer werkdruk;
- veranderende jobs en zorgorganisaties.

Impact van een wijzigende doelgroep

- een groter wordende doelgroep en een groeiende zorgvraag;
- complexere en zwaardere zorgvragen, met meer psychiatrische problemen;
- een meer diverse doelgroep;
- een mondigere en veeleisendere doelgroep;
- een ouder wordende doelgroep en/of een ouder wordend netwerk;
- een doelgroep die beschikt over een steeds kleiner wordend ondersteunend netwerk.

Gevolgen van de wijzigende werknemersgroep

- meer oudere werknemers;
- meer diverse werknemersgroep;
- veel deeltijds werkenden en een toenemende vraag naar flexibiliteit;
- moeilijker inzetbaarheid van schoolverlaters.

Competenties voor de toekomst

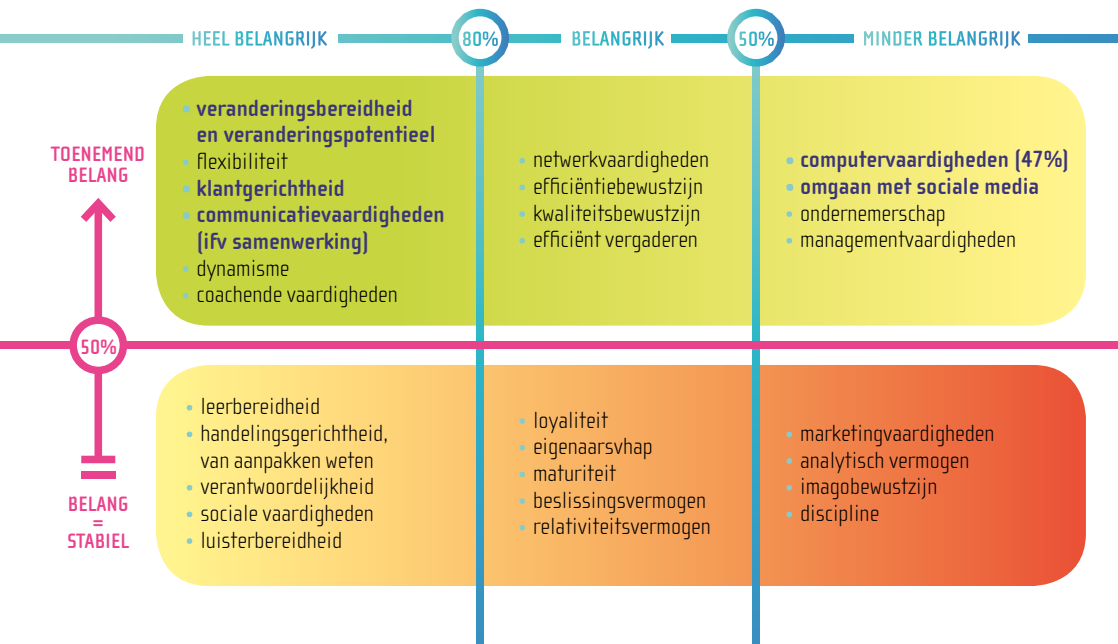
De voorgaande trends en uitdagingen vragen aangepaste competenties.

De sector geeft aan dat er nood is aan het verwerven van specifieke **vakinhoudelijke kennis en vaardigheden**. Men signaleert de nood aan:

- verdieping en verbreding van therapeutische kennis en vaardigheden;
- omgaan met 'multi-probleem'-gezinnen;
- kennis en vaardigheden m.b.t. psychiatrische problemen;
- kennis en vaardigheden m.b.t. gedrags- en emotionele stoornissen, omgaan met agressie;
- kennis en vaardigheden m.b.t. fysieke en medische problemen gerelateerd aan een ouder wordende doelgroep;
- contextgericht werken;
- krachtgericht werken / empowerment;
- emancipatorisch werken;
- kennis van de sociale kaart;

Naast kennis en kunde zorgen de nieuwe ontwikkelingen ervoor dat '**attitudes en beroepshoudingen**' prominenter in beeld komen in de competentieset voor alle medewerkers.

In **volgend schema** wordt duidelijk welke competenties bij werknemers belangrijk zijn én voor welke competenties organisaties het **belang in de toekomst zien toenemen**:

Ook het **management** van de organisatie zal mee moeten evolueren om deze trends en uitdagingen aan te gaan.

Dit vertaalt zich in volgende **competentienoden bij het management en kaderpersoneel**

Specifieke competenties omwille van een sector, een organisatie in verandering

- veranderingsmanagement;
- competenties om zorgstrategie en zorgplanning vorm te geven;
- competenties om een veranderend organisatie- en personeelsmanagement uit te bouwen;
- commerciële vaardigheden/marketing/imagobewustzijn;
- (sociaal) ondernemerschap;
- kwaliteitsbewustzijn;
- competenties om een netwerkstrategie te ontwikkelen;
- competenties om goede samenwerkingsverbanden te kunnen uitbouwen;
- specifieke competenties op vlak van regelgeving, financiering en administratie.

Competenties met betrekking tot een werknemersgroep in verandering

- leeftijdsbewust personeelsbeleid en aandacht voor intergenerationele samenwerking;
- hoofd bieden aan capaciteitsproblemen;
- personeels- en organisatiebeleid;
- competentie- en retentiemanagement;
- 'zorgzame organisatie'.

Klaar voor de toekomst!

Meer inzicht in de toekomstige evoluties geeft input voor het te ontwikkelen vormings- en loopbaanbeleid. Wat gaan jij en je organisatie ondernemen? Vakkennis en –kunde bijschaven en werken aan je persoonlijke ontwikkeling is de boodschap.

Het SF VOHI biedt een aantal opleidingen in haar aanbod die helpen om je te wapenen voor de toekomst.

Meer info

Voor meer info over het onderzoek, kan je terecht bij

VIVO vzw

Patricia Van Dessel

PROJECTMEDEWERKER LEVENSLANG LEREN

T 02 227 59 80

pvd@vivosocialprofit.org

HIVA KULeuven

Miet Lamberts

ONDERZOEKSELEIDER GROEP ARBEID
EN ORGANISATIE

T 016 32 33 44

miet.lamberts@kuleuven.be

Het volledige onderzoeksrapport en deze brochure zijn beschikbaar op
www.vivosocialprofit.org > aanbod voor sectoren >
Vlaamse Opvoedings- en Huisvestingsinstellingen

Voor meer info over het opleidingsaanbod voor de sector, wend je je tot

Sociaal Fonds VOHI

Katrien Van Ryssen

PROJECTVERANTWOORDELIJKE SECTOR 331 EN 319.01

T 02 227 22 57

Katrien.van.ryssen@vivosocialprofit.org

Vlaams instituut voor
vorming en opleiding
in de social profit

SOCIAAL FONDS VOOR DE
VLAAMSE OPVOEDINGS- EN
HUISVESTINGSINRICHTINGEN